

DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-33-23>

УДК 657:336.226.1

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ПОДАТКУ НА ПРИБУТОК ПІДПРИЄМСТВ ЯК ОБЛІКОВОЇ КАТЕГОРІЇ

THEORETICAL ASPECTS OF THE PROFIT TAX AS AN ACCOUNTING CATEGORY

Болдовська Катерина Петрівнакандидат економічних наук, доцент,
Харківський національний автомобільно-дорожній університет
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-0998-7836>**Костенко Юрій Олексійович**кандидат технічних наук, доцент,
Харківський національний автомобільно-дорожній університет
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-7978-8915>**Хорошилова Ірина Олександрівна**кандидат економічних наук, доцент,
Харківський національний автомобільно-дорожній університет
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-5343-5161>**Boldovska Kateryna, Kostenko Yurii, Khoroshylova Iryna**
Kharkiv National Automobile and Highway University

У статті розкрито багатоаспектність характеру проблеми ведення обліку розрахунків за податком на прибуток підприємств через дуалістичність його природи як облікової категорії, визначену в двох площинах законодавства – бухгалтерській і податковій. На підставі проведеного дослідження нормативно-правової бази з питань обліку податку на прибуток підприємств встановлено основні його складові як об'єкта бухгалтерського обліку та надано порівняльну характеристику їх змісту й особливостей визнання у контексті національних і міжнародних стандартів обліку. Відображено процедуру визначення суми витрат (доходу) з податку на прибуток. Наголошено, що правильне визначення об'єктів обліку розрахунків із бюджетом за цим податком забезпечуватиметься досконалим знанням особливостей, установлених чинними положеннями бухгалтерських стандартів і податкового законодавства, а також постійним відстеженням нормативно-правових змін й своєчасною їх імплементацією до обліково-податкового процесу на підприємстві.

Ключові слова: податок на прибуток, облік, об'єкт бухгалтерського обліку, стандарти бухгалтерського обліку, податкове законодавство, розрахунки за податками.

В статье раскрыта многоаспектность характера проблемы ведения учета расчетов по налогу на прибыль предприятий из-за дуалистичности его природы как учетной категории, определенной в двух плоскостях законодательства – бухгалтерской и налоговой. На основании проведенного исследования нормативно-правовой базы по вопросам учета налога на прибыль предприятий установлены основные его составляющие как объекта бухгалтерского учета и дана сравнительная характеристика их содержания и особенностей признания в контексте национальных и международных стандартов учета. Отражена процедура определения суммы расходов (дохода) по налогу на прибыль. Отмечено, что правильное определение объектов учета расчетов с бюджетом по данному налогу будет обеспечиваться доскональным знанием особенностей, установленных действующими положениями бухгалтерских стандартов и налогового законодательства, а также постоянным отслеживанием нормативно-правовых изменений и своевременной их имплементацией в учетно-налоговый процесс на предприятии.

Ключевые слова: налог на прибыль, учет, объект бухгалтерского учета, стандарты бухгалтерского учета, налоговое законодательство, налоговые расчеты.

The article is devoted to the study of regulatory and legal support for the determining and accounting of corporate profit tax and the identification of objects of accounting for this tax in the context of the its dual nature as an accounting and tax category. The methodological basis of the research is general scientific and special research methods and techniques, in particular methods of theoretical generalization, analysis and synthesis, systematic and integrated ap-

proach, comparative analysis, monographic, abstract and logical are used. It is argued that only the correct determination of corporate profit tax as an object of accounting can ensure the generation of reliable and operational accounting and analytical information to disclose business processes and make effective management decisions on economic and financial issues of the enterprise operation. It is revealed that as an object of accounting, profit tax is formed on the basis of reflection in the accounting system of real and conditional facts of economic life related to the accrual and payment of this tax. Based on the study of the regulatory framework for the accounting of corporate profit tax, its main components as an object of accounting are identified and a comparative description of their content and features of recognition in the context of national and international accounting standards is given. It is shown that a full understanding of accounting procedures essence for a corporate profit tax involves a clear definition of the stages of calculation of the financial result before taxation according to accounting data. It is determined that the corporate profit tax as an accounting category should be considered through the prism of not only accounting standards but also tax legislation, which requires perfect knowledge of their features, as well as constant monitoring of regulatory changes and their timely implementation in the accounting and tax process at the enterprise. At the same time the basis of reliable reflection of profit tax in the financial statements is the coordination of its reflection in tax and accounting on the basis of the formation of relevant accounting policy of the enterprise for the accrual and payment of this tax.

Keywords: profit tax, accounting, object of accounting, accounting standards, tax legislation, tax calculations.

Постановка проблеми. Правильне визначення податку на прибуток підприємств як об'єкта бухгалтерського обліку дозволяє забезпечити генерування достовірної й оперативної обліково-аналітичної інформації для розкриття господарських процесів і прийняття ефективних управлінських рішень з економічно-фінансових питань функціонування підприємства. Разом з тим, певні відмінності, закладені у положеннях (стандартах) бухгалтерського обліку і нормах податкового права щодо методологічних підходів з визначення податкових зобов'язань перед бюджетом, зумовлюють визначену складність податкових розрахунків та їх облікового відображення, відтак, багатоаспектність характеру проблеми ведення обліку розрахунків за податком на прибуток підприємств, визначеного в двох площинах законодавства – бухгалтерській і податковій, – наразі унеможлиблює повну уніфікацію цієї ділянки обліково-податкової роботи, отже, потребує подальших досліджень в цілях ще більшої гармонізації відповідних положень.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. На теперішній час існує достатньо велика кількість наукових праць, в яких ґрунтовно розроблене і висвітлене широке коло як теоретично-методологічних питань розрахунків за податком на прибуток, так і методико-практичних аспектів їх обліку, серед яких можна відзначити роботи таких учених як Н. Акімова, А. Асває, Г. Баширова, К. Безверхий, І. Волошенюк, Н. Гавриленко, О. Грищенко, С. Ковач, О. Лега, Н. Малюга, О. Мелень, В. Пархоменко, Т. Плахтій, Л. Прокопович, В. Соловійов, І. Чалий, С. Шевчук, В. Шеремета, Л. Шкуліпа [1–14] та багатьох інших. Разом з тим, у контексті частих законодавчих змін у цій сфері, нерідко дуже суттєвих (наприклад, внесених Законами України [15; 16]), окремі викладені в них наукові положення і висновки, а також організаційно-

практичні розробки і рекомендації втрачають актуальність, потребуючи певного перегляду й уточнення. Викладене разом із відзначеною, на думку більшості науковців і практиків у сфері гармонізації положень з бухгалтерського обліку податку на прибуток і відповідних норм податкового законодавства, недостатністю кількості розробок організаційно-практичного характеру вказує на необхідність подальшого опрацювання цієї проблематики у цілому, й зокрема у частині продовження і поглиблення вивчення податку на прибуток підприємств як об'єкта бухгалтерського обліку.

Метою статті є дослідження нормативно-правової бази визначення й обліку податку на прибуток підприємств та виявлення об'єктів бухгалтерського відображення розрахунків за цим податком у контексті дуалістичності його природи як обліково-податкової категорії.

Виклад основного матеріалу дослідження. Податковий кодекс України (ПКУ) [17] дає повне і чітке визначення понять системи оподаткування податком на прибуток підприємств, усіх його елементів (платники, об'єкт, база, ставка, порядок обчислення, податковий період, строк та порядок сплати, строк та порядок подання звітності) та розкриває податковий механізм його справляння. Разом з тим, значна нестабільність і часті зміни податкового законодавства нерідко призводять до помилок і неточностей при розрахунку і сплаті податкових зобов'язань, а також обліку податку на прибуток, що найчастіше виникають у перехідний період застосування раніше чинних та нових законодавчих актів, які тільки набирають чинності. Отже, вітчизняні реалії прибуткового оподаткування мають свою історію, генезис та особливості, й поступове його реформування наразі ще не забезпечило ідеальної системи справляння, адміністрування і відображення

в бухгалтерському обліку податку на прибуток підприємств, відтак основні його засади потребують подальшого поглибленого дослідження й аналізу, певного коригування й інновацій.

Бухгалтерський облік має свій об'єкт, тобто явища і процеси, які пов'язані з діяльністю підприємства та мають грошове вираження й зафіксовані в первинних документах. Податок на прибуток підприємств як об'єкт бухгалтерського обліку формується на основі відображення в системі бухгалтерського обліку реальних та умовних фактів господарського життя, пов'язаних з нарахуванням та сплатою податку на прибуток. Отже, як зазначається у [9], «розрахунки за податками входять до складу джерел утворення господарських засобів і формують поточні зобов'язання, оскільки передбачається їх погашення протягом одного операційного циклу чи протягом дванадцяти місяців від дати складання балансу».

Нормативно-правова база обчислення й обліку податку на прибуток підприємств в Україні являє собою багаторівневу систему, що перебуває у стадії активного формування, і представлена міжнародними стандартами бухгалтерського обліку (МСБО), Національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку (НП(С)БО), Податковим кодексом України, а також достатньо значною кількістю інших законів, постанов, інструкцій, методичних рекомендацій тощо. Зокрема, методологічні основи формування в бухгалтерському обліку інформації про податок на прибуток і розкриття такої інформації у фінансовій звітності визначаються нормами НП(С)БО 17 «Податок на прибуток» [18] і МСБО 12 «Податки на прибуток» [19]. Відтак, вимога щодо формування витрат (доходів) з податку на прибуток підприємств з урахуванням положень як бухгалтерського, так і податкового законодавства вказує на дуалістичність природи податку на прибуток як об'єкту бухгалтерського обліку, й лише правильне його визначення дозволяє забезпечити генерування достовірної аналітичної й оперативної інформації для потреб менеджменту. З прийняттям ПКУ відбулось явне зближення податкового обліку щодо розрахунку і сплати податку на прибуток з бухгалтерським обліком, але все ще потребують вирішення певні неточності при взаємоузгодженні облікової інформації. Зокрема, необхідно взаємоузгодити єдині підходи в положеннях (стандартах) бухгалтерського обліку та податковому законодавстві України.

Науковому означенню об'єктів бухгалтерського обліку податкових розрахунків приділяється увага у працях [2; 7; 9] та інших.

Зміст та особливості визнання об'єктів бухгалтерського обліку при розрахунках із податку на прибуток підприємств згідно НП(С)БО і МСБО узагальнено на рисунку 1.

НП(С)БО 17 розроблене на основі МСБО 12 «Податки на прибуток», тому доречним є порівняння методичних засад обліку податку на прибуток та його відображення у звітності згідно з цими двома стандартами: так, результати аналізу основних положень указують на відсутність їх суттєвих відмінностей, та, зокрема, виявляють тотожність об'єктів бухгалтерського обліку (див. рис. 1), за винятком наявності у НП(С)БО 17 такого об'єкта як «відстрочений податок на прибуток», які в подальшому відображаються у фінансовій і податковій звітності підприємства.

На наш погляд, необхідною передумовою раціонального застосування концепції обліку податку на прибуток підприємств є повне усвідомлення сутності облікових процедур з цього податку, що, своєю чергою, передбачає чітке визначення етапів обчислення фінансового результату до оподаткування за даними бухгалтерського обліку, а також власне володіння змістом самих понять «фінансовий результат», «прибуток», «збиток», «податок на прибуток».

Згідно з ПКУ, об'єктом обкладання податком на прибуток є прибуток із джерелом походження з України та за її межами, який визначається шляхом коригування бухгалтерського фінансового результату до оподаткування (тобто визначеного у фінансовій звітності підприємства), на різниці, передбачені положеннями податкового законодавства.

З наведеного слідує, що відмінності, які зумовлені нормативним регулюванням бухгалтерського обліку в частині обліку податку на прибуток (НП(С)БО 17) та обліку для цілей оподаткування (ПКУ), продовжують існувати та зумовлюють появу податкових різниць, які є об'єктом бухгалтерського обліку й обчислення яких передбачене податковим законодавством. Тому можна виокремити такі об'єкти обліку розрахунків із податку на прибуток підприємств згідно з податковим законодавством як доходи, витрати та податкові різниці.

Виходячи з викладеного, наведемо сукупність об'єктів обліку розрахунків за податком на прибуток підприємств згідно з нормативними положеннями бухгалтерського обліку та податкового законодавства (рис. 2).

Склад доходів і витрат для визначення облікового прибутку (збитку) наводиться, відповідно, в НП(С)БО 15 «Доходи» і НП(С)БО 16

Термін і його визначення згідно НП(С)БО 17	Термін і його визначення згідно МСБО 12
Витрати (дохід) з податку на прибуток «загальна сума витрат (доходу) з податку на прибуток, яка складається з поточного податку на прибуток з урахуванням ВПЗ і ВПА»	Податкові витрати (податковий дохід) «загальна сума, що включається до визначення прибутку або збитку за період відповідно до поточних та відстрочених податків»
Відстрочений податковий актив (ВПА) «сума податку на прибуток, що підлягає відшкодуванню у наступних періодах унаслідок: - тимчасової податкової різниці, що підлягає вирахуванню; - перенесення податкового збитку, не включеного до розрахунку зменшення податку на прибуток у звітному періоді; - перенесення на майбутні періоди податкових пільг, якими скористатися у звітному періоді неможливо»	Відстрочені податкові активи «суми податків на прибуток, що підлягають відшкодуванню в майбутніх періодах відповідно до: - тимчасових різниць, що підлягають вирахуванню; - перенесення невикористаних податкових збитків на майбутні періоди; - перенесення невикористаних податкових пільг на майбутні періоди»
Відстрочене податкове зобов'язання (ВПЗ) «сума податку на прибуток, який сплачуватиметься в наступних періодах з тимчасових податкових різниць, що підлягають оподаткуванню»	Відстрочені податкові зобов'язання «суми податків на прибуток, що підлягають сплаті в майбутніх періодах відповідно до оподатковуваних тимчасових різниць»
Відстрочений податок на прибуток «сума податку на прибуток, що визнана ВПЗ і ВПА»	<i>термін відсутній</i>
Обліковий прибуток (збиток) «сума прибутку (збитку) до оподаткування, визначена в бухгалтерському обліку і відображена у звіті про фінансові результати за звітний період»	Обліковий прибуток «прибуток або збиток за період до вирахування податкових витрат»
Податковий прибуток (збиток) «сума прибутку (збитку), визначена за податковим законодавством об'єктом оподаткування за звітний період»	Оподаткований прибуток (податковий збиток) «прибуток (збиток) за період, визначений відповідно до правил, установлених податковими органами, згідно з якими податки на прибуток підлягають сплаті (відшкодуванню)»
Податкова база активу і зобов'язання «оцінка активу і зобов'язання, яка використовується з метою оподаткування цього активу і зобов'язання при визначенні податку на прибуток»	Податкова база активу або зобов'язання «сума, яка використовується для цілей оподаткування цього активу або зобов'язання»
Поточний податок на прибуток «сума податку на прибуток, визначена у звітному періоді відповідно до податкового законодавства»	Поточний податок «сума податків на прибуток, що підлягають сплаті (відшкодуванню) щодо оподаткованого прибутку (податкового збитку) за період»
Тимчасова податкова різниця «різниця між оцінкою активу або зобов'язання за даними фінансової звітності та податковою базою цього активу або зобов'язання відповідно»	Тимчасові різниці «різниця між балансовою вартістю активу чи зобов'язання в звіті про фінансовий стан та їх податковою базою»
Тимчасова податкова різниця, що підлягає «тимчасова податкова різниця, що призводить до зменшення податкового прибутку (збільшення податкового збитку) у майбутніх періодах»	Тимчасові різниці, що підлягають вирахуванню «тимчасові різниці, які при визначенні суми оподаткованого прибутку (податкового збитку) майбутніх періодів спричинять виникнення сум, що підлягають вирахуванню, коли балансова вартість активу чи зобов'язання відшкодовується або погашається»
Тимчасова податкова різниця, що підлягає «тимчасова податкова різниця, що включається до податкового прибутку (збитку) у майбутніх періодах»	Тимчасові різниці, що підлягають оподаткуванню «тимчасові різниці, які при визначенні суми оподаткованого прибутку (податкового збитку) майбутніх періодів спричинять виникнення сум, що підлягають оподаткуванню, коли балансова вартість активу або зобов'язання відшкодовується чи погашається»

Рис. 1. Порівняння термінології і визначень об'єктів бухгалтерського обліку податку на прибуток згідно національних і міжнародних стандартів

Джерело: сформовано авторами за [18; 19]

«Витрати», а для цілей оподаткування – в розділі III ПКУ. На сьогодні визнання і склад доходів та витрат у фінансовому та податковому обліках максимально наближені, проте існують певні розходження, наприклад, при визнанні суми поворотної фінансової допомоги; суми акцизного податку, сплаченого/нарахованого покупцями/покупцям підакцизних товарів; суми дотацій, субсидій, капітальних інвестицій із фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування тощо.

У фінансовому обліку при визначенні фінансового результату до оподаткування беруться такі доходи: чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг); інші операційні доходи; фінансові доходи та інші доходи. Та, відповідні їм витрати: собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг); адміністративні витрати; витрати на збут; інші операційні витрати; фінансові витрати; втрати від участі в капіталі та інші витрати.

Спираючись на відповідне нормативно-правове забезпечення, у спрощеному вигляді процедуру визначення суми витрат (доходу) з податку на прибуток можна викласти у такий спосіб:

- визначення бухгалтерського фінансового результату до оподаткування;
- коригування бухгалтерського фінансового результату до оподаткування на всі податкові різниці (за необхідності згідно положень ПКУ);
- визначення поточного податку на прибуток (відповідно до податкового законодавства);
- визначення суми витрат (доходу) з податку на прибуток шляхом коригування поточного податку на прибуток на зміну суми

відстрочених податкових зобов'язань і відстрочених податкових активів за звітний рік.

Разом з тим, з огляду на те, що процес реформування законодавства у сфері обліку й оподаткування й надалі триває, викладені положення потребують постійного моніторингу в цілях вчасного застосування відповідних змін і новацій у практичній діяльності.

Висновки. Таким чином, податок на прибуток підприємств як облікову категорію необхідно розглядати крізь призму не лише стандартів бухгалтерського обліку, але й податкового законодавства, та лише вірне його визначення дозволить забезпечити менеджмент підприємства повною, достовірною й оперативною обліково-аналітичною інформацією з цього зрізу фінансово-господарської діяльності економічного суб'єкта. Відтак, досконале знання особливостей, установлених чинними нормативно-правовими актами і стандартами, а також постійне відстеження законодавчих змін й своєчасна їх імплементація до обліково-податкового процесу на підприємстві забезпечуватимуть правильне визначення об'єктів обліку розрахунків перед бюджетом за цим податком, як у науковому, так і практичному аспекті.

Узагальнюючи викладене зазначаємо, що наразі основою для визначення податку на прибуток є фінансова звітність суб'єкта господарювання. При цьому основою достовірного відображення податку на прибуток у фінансовій звітності є узгодження його відображення у податковому та бухгалтерському обліку на засадах формування релевантної облікової політики підприємства з нарахування і сплати цього податку.

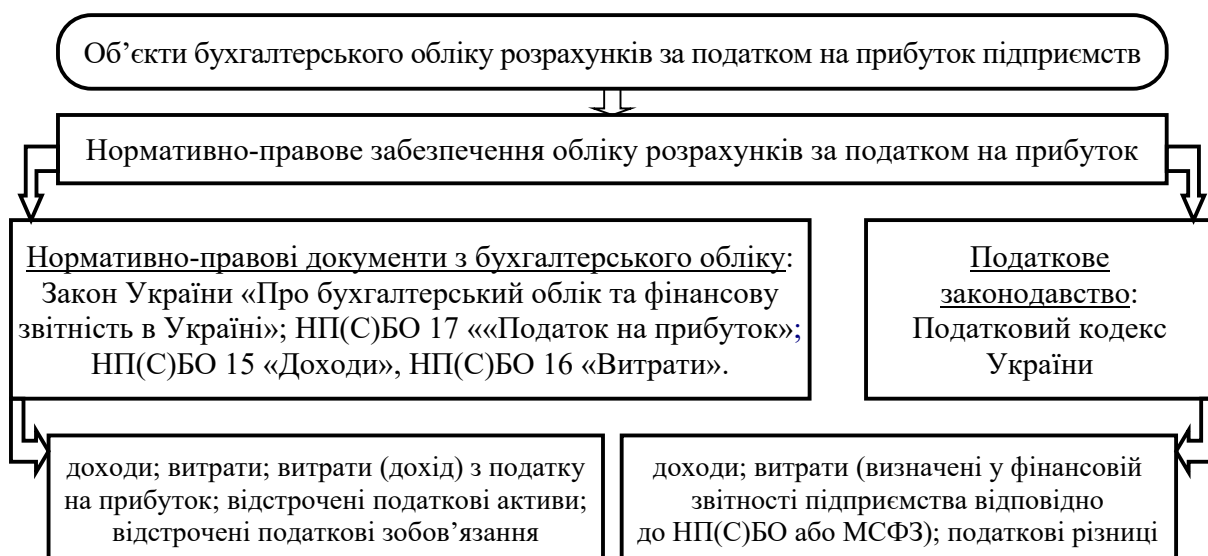

Рис. 2. Об'єкти бухгалтерського відображення розрахунків за податком на прибуток підприємств відповідно до нормативних положень із бухгалтерського обліку та податкового законодавства

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Акімова Н.С., Асває Азадєн. Методичні підходи до трансформації фінансової звітності відповідно до вимог МСФЗ. *Проблеми економіки*. 2018. № 4(38). С. 286–293. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-0712-2018-4-286-293>.
2. Баширова Г. Податок на прибуток: генезис трактування поняття та об'єкт бухгалтерського обліку. *Науковий вісник Національної академії статистики, обліку та аудиту*. 2020. № 3. С. 38–46. DOI: <https://doi.org/10.31767/nasoa.3-2020.04>
3. Волошенюк І.Є. Удосконалення бухгалтерського обліку розрахунків з податку на прибуток. *Ефективна економіка*. 2017. № 7. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=5701>
4. Гавриленко Н.В., Грищенко О.В. Податкові витрати та контроль їх стану в системі обліково-податкового інформаційного простору. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2016. Вип. 14. С. 922–927.
5. Ковач С., Безверхий К. Облік і звітність розрахунків за податком на прибуток підприємства в умовах законодавчих змін. *Бухгалтерський облік і аудит*. 2015. № 4. С. 34–43.
6. Лега О.В. Облік розрахунків за податками та платежами: систематизація поглядів. *Бухгалтерський облік, аналіз та аудит*. 2021. Вип. 54. С. 259–266. DOI: <https://doi.org/10.32843/infrastruct54-41>
7. Малюга Н.М., Пархоменко В.М. Об'єкти бухгалтерського обліку за Планом рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій. Або що обліковується на рахунках? : навч. посіб. Київ : Консультант, 2017. 92 с.
8. Мельник О.В., Майструк О.Д. Дослідження та аналіз проблемних питань організації обліку фінансових результатів. *Економіка і суспільство*. 2017. Вип. 13. С. 1385–1390.
9. Плахтій Т.Ф. Об'єкти обліку розрахунків за податками відповідно до бухгалтерського та податкового законодавства. *Облік і фінанси АПК*. 2012. № 1. С. 46–51. URL: <http://magazine.faaf.org.ua/ob-ekti-obliku-rozrahunkiv-za-podatkami-vidpovidno-do-buhgalterskogo-ta-podatkovogo-zakonodavstva.html>
10. Прокопович Л.Б., Шевчук С.В. Раціоналізація облікових процедур визначення оподаткованого прибутку підприємств. *Наукові праці Чорноморського державного університету імені Петра Могили комплексу «Києво-Могилянська академія»*. 2016. Т. 275. Вип. 263. С. 84–89.
11. Соловійов О.В. Особливості формування витрат (доходів) з податку на прибуток. *Облік і фінанси АПК: освітній портал* : веб-сайт. URL: <http://magazine.faaf.org.ua/osoblivosti-formuvannya-vitrat-dohodiv-z-podatku-na-pributok.html>
12. Чалий І. Бухоблік податку на прибуток. *Все про бухгалтерський облік*. 2015. № 11. С. 11–16.
13. Шеремета В.П. Бухгалтерський облік податку на прибуток та відображення його у фінансовій звітності : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук : 08.00.09. Київ, 2018. 24 с.
14. Шкуліпа Л. Методика визначення податкового прибутку згідно норм національного законодавства та МСБО 12 «Податки на прибуток». *Економічний аналіз*. 2020. Том 30. № 4. С. 182–194. DOI: <https://doi.org/10.35774/econa2020.04.182>
15. Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо податкової реформи : Закон України від 28 груд. 2014 р. № 71-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/71-19#top>
16. Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо вдосконалення адміністрування податків, усунення технічних та логічних неузгодженостей у податковому законодавстві : Закон України від 16 січ. 2020 р. № 466-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/466-20#Text>
17. Податковий кодекс України : Закон України від 02 груд. 2010 р. № 2755-VI (зі змінами та доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
18. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 17 «Податок на прибуток» : затв. наказом М-ва фінансів України від 28 груд. 2000 р. № 353. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0047-01#Text>
19. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 12 (МСБО 12) «Податки на прибуток». URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/929_012

REFERENCES:

1. Akimova, N.S., & Asvaie, A. (2018) Metodichni pidkhody do transformatsii finansovoi zvitnosti vidpovidno do vymoh MSFZ. Problemy ekonomiky [Methodical approaches to the transformation of financial statements in accordance with the requirements of IFRS]. *Problemy ekonomiky – The Problems of economy*, 4(38), 286–293. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-0712-2018-4-286-293> (in Ukrainian)
2. Bashyrova, H. (2020) Podatok na prybutok: henezys traktuvannia poniattia ta ob'iekt bukhgalterskoho obliku [Income tax: genesis of definition and object of accounting]. *Naukovyi visnyk Natsionalnoi akademii statystyky, obliku ta audytu – Scientific bulletin of the National academy of statistics, accounting and auditing*, 3, 38–46. DOI: <https://doi.org/10.31767/nasoa.3-2020.04> (in Ukrainian)

3. Volosheniuk, I.Ye. (2017) Udoskonalennia bukhhalterskoho obliku rozrakhunkiv z podatku na prybutok [Improvement accounting of calculations of profit tax]. *Efektivna ekonomika – Efficient economy*, 7. Retrieved from: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=5701> (in Ukrainian)
4. Havrylenko, N.V., & Hryshchenko, O.V. (2016) Podatkovi vytraty ta kontrol yikh stanu v systemi oblikovo-podatkovoho informatsiinoho prostoru [Tax expenses and control of their condition in the system of accounting and tax information space]. *Hlobalni ta natsionalni problemy ekonomiky – Global and national problems of the economy*, 14, 922–927. Retrieved from: <http://global-national.in.ua/archive/14-2016/185.pdf> (in Ukrainian)
5. Kovach, S., & Bezverkhyi, K. (2015) Oblik i zvitnist rozrakhunkiv za podatkom na prybutok pidpriemstva v umovakh zakonodavchyykh zmin [Accounting and reporting of calculations for corporate income tax in terms of legislative changes]. *Bukhhalterskyi oblik i audit – Accounting and auditing*, 4, 34–43. Retrieved from: http://nbuv.gov.ua/UJRN/boau_2015_4_6 (in Ukrainian)
6. Leha, O.V. (2021) Oblik rozrakhunkiv za podatkami ta platezhamy: systematyzatsiia pohliadiv [Accounting of settlements on taxes and payments: systematization of views]. *Bukhhalterskyi oblik, analiz ta audit – Accounting, analysis and auditing*, 54, 259–266. DOI: <https://doi.org/10.32843/infrastruct54-41> (in Ukrainian)
7. Maluha, N.M., & Parkhomenko, V.M. (2017) Obiekty bukhhalterskoho obliku za Planom rakhunkiv bukhhalterskoho obliku aktyviv, kapitalu, zoboviazan i hospodarskykh operatsii pidpriemstv i orhanizatsii. Abo shcho oblikovuietsia na rakhunkakh? [Objects of accounting according to the Chart of accounts for accounting of assets, capital, liabilities and business operations of enterprises and organizations. Or what is accounted in the accounts?]. Kyiv: Konsultant. (in Ukrainian)
8. Melen, O.V., & Mastruk, O.D. (2017) Doslidzhennia ta analiz problemnykh pytan orhanizatsii obliku finansovykh rezultativ [Study and analysis of problems of the organization of accounting financial results]. *Ekonomika i suspilstvo – Economy and society*, 13, 1385–1390. Retrieved from: http://economyandsociety.in.ua/journal/13_ukr/231.pdf (in Ukrainian)
9. Plakhtii, T.F. (2012) Obiekty obliku rozrakhunkiv za podatkami vidpovidno do bukhhalterskoho ta podatkovoho zakonodavstva [Objects of accounting for tax settlements in accordance with accounting and tax legislation]. *Oblik i finansy APK – Accounting and finance of the AIC*, 1, 46–51. Retrieved from: <http://magazine.faaf.org.ua/ob-ekti-obliku-rozrahunkiv-za-podatkami-vidpovidno-do-buhgalterskogo-ta-podatkovogo-zakonodavstva.html> (in Ukrainian)
10. Prokopovych, L.B., & Shevchuk, S.V. (2016) Ratsionalizatsiia oblikovykh protsedur vyznachennia opodatkovuvanoho prybutku pidpriemstv [Rationalization of accounting procedures of determining the taxable profits of companies]. *Naukovi pratsi Chornomorskoho derzhavnogo universytetu imeni Petra Mohyly kompleksu «Kyievo-Mohylianska akademiia» – Scientific works of Petro Mohyla Black Sea state university of the Kyiv-Mohyla academy complex*, 263(275), 84–89. (in Ukrainian)
11. Soloviov, O.V. (n.d.). Osoblyvosti formuvannia vytrat (dokhodiv) z podatku na prybutok [Features of the formation of costs (income) from profit tax]. *Oblik i finansy APK: osvittii portal – Accounting and finance of the AIC: educational portal*. Retrieved from: <http://magazine.faaf.org.ua/osoblyvosti-formuvannya-vytrat-dohodiv-z-podatku-na-pributok.html> (in Ukrainian)
12. Chalyi, I. (2015) Bukhoblik podatku na prybutok [Accounting for profit tax]. *Vse pro bukhhalterskyi oblik – All about accounting*, 11, 11–16. (in Ukrainian)
13. Sheremeta, V.P. (2018) Bukhhalterskyi oblik podatku na prybutok ta vidobrazhennia yoho u finansovii zvitnosti [Accounting for income tax and its reflection in the financial statements]. *Extended abstract of Candidate's thesis*. Kyiv. (in Ukrainian)
14. Shkulipa, L. (2020) Metodyka vyznachennia podatkovoho prybutku zghidno norm natsionalnogo zakonodavstva ta MSBO 12 «Podatky na prybutok» [Methods for determining tax income in accordance with national law and IAS 12 «Income taxes»]. *Ekonomichniy analiz – Economic analysis*, 4(30), 182–194. DOI: <https://doi.org/10.35774/econa2020.04.182> (in Ukrainian)
15. Pro vnesennia zmin do Podatkovoho kodeksu Ukrainy ta deiakyykh zakonodavchyykh aktiv Ukrainy shchodo podatkovoi reformy: Zakon Ukrainy vid 28.12.2014 No 71-VIII. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/71-19#top> (in Ukrainian)
16. Pro vnesennia zmin do Podatkovoho kodeksu Ukrainy shchodo vdoskonalennia administruvannia podatkov, usunenstva tekhnichnykh ta lohichnykh neuzghodzhennostei u podatkovomu zakonodavstvi: Zakon Ukrainy vid 16.01.2020 No 466-IX. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/466-20#Text> (in Ukrainian)
17. Podatkovyj kodeks Ukrainy: Zakon Ukrainy vid 02.12.2010 No 2755-VI (zi zminamy i dopovnenniamy). Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> (in Ukrainian)
18. Natsionalne polozhennia (standart) bukhhalterskoho obliku 17 «Podatok na prybutok»: zatv. nakazom M-va finansiv Ukrainy vid 28.12.2000 No 353. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0047-01#Text> (in Ukrainian)
19. Mizhnarodnyi standart bukhhalterskoho obliku 12 (MSBO 12) «Podatky na prybutok». Retrieved from: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/929_012 (in Ukrainian)